

РРО з нуля: все про застосування

Ці три літери завжди на слуху в підприємницькому загалі.

Припускаю, що не кожен з підприємців впевнено розшифрує цю аббревіатуру, проте усі вони без винятку розуміють: від застосування РРО краще таки врятуватись... І хоча коло тих, хто має таку змогу, постійно звучується, у деякого подібна можливість залишається.

Пропоную вам онлайн-курс, побудований на принципах – «від простого – до складного», «від загального – до деталей». Тобто ми з вами поступово пройдемо шляхом, який відкривається перед підприємцем – як тим, якому застосовувати РРО у своїй діяльності обов'язково, так і тим, хто має право на так званій РРО-імунітет (тобто законодавство звільняє його від обов'язку застосовувати РРО).

Звісно цей шлях логічно починати з початку – тобто з того моменту, коли підприємець або підприємство, що починають господарську діяльність, повинні поставити перед собою та відповісти на головне запитання:

«Бути чи не бути... з РРО?»

Увесь лабіринт можливих ситуацій, які доводиться пройти господарському суб'єкту від нульового рівня компетентності до впевненого і безпечного застосування РРО, для наочності наведу в графічній формі.

Пункти, наведені попереду, зображені інфо-графічно

Перелік наших відео-уроків побудований відповідним чином. На завершення ви отримаєте відповіді на складні та проблемні запитання із практики застосування РРО.

Як ви розумієте, власне застосування РРО та усі процедури, що з цим пов'язані, базуються на певному законі. Це Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року

№ 265/95-ВР. Далі називатиму його просто Закон про РРО. Як бачите, цей закон приймався давно та, кажучи відверто, має певні анахронізми, але законодавці вважають за краще «рихтувати» його текст, ніж прийняти нову редакцію.

Звісно, маємо з вами варіант, за якого б я зараз сказав: читайте уважно зазначений Закон про РРО – і буде вам щастя. Але ж у тому і проблема, що закони будуються за певною структурою – абсолютно відмінною від інструкції користувача РРО. Інакше кажучи, норми Закону про РРО викладені у послідовності, яка аж ніяк не відповідає хронології «вирішення проблем по мірі їх надходження», з якою стикається суб'єкт підприємницької діяльності на тернистому шляху застосування РРО.

Тож давайте скажемо про РРО людською мовою.

РРО – реєстратор розрахункових операцій

Інтегруючи у моєму – дещо умовно спрощеному – визначенні РРО різні норми Закону про РРО, скажу так:

реєстратор розрахункових операцій – це попередньо зареєстрований в податковому органі фіскальний пристрій (тобто апарат) чи програма, який під час проведення суб'єктом господарювання розрахункової операції з покупцем готівкою чи платіжною картою на місці проведення розрахунків забезпечує захищену від зовнішнього втручання та доступну податківцям фіскальну інформацію про усі дані кожної операції шляхом надання покупцю паперового чека чи можливості його отримати в електронному вигляді та пересилання через інтернет таких даних до єдиної бази/фіскального серверу податківців.

Перепрошую, що не вклався у два-три слова... Проте і це визначення – дещо спрощене, адже деякі важливі подробиці я вимушений був залишити за його межами як раз з метою його скорочення. І от як ми діятимо далі.

По-перше, я розтлумачу найголовніші ознаки цього визначення – і по ходу перелічу ті додаткові ознаки, які залишив за його межами.

По-друге, усі конкретні подробиці, пов'язані із цими ознаками, якомога докладніше ви отримаєте на наступних, так би мовити, тематичних уроках.

По-третє, деякі поширені проблемні питання – зокрема викликані різним трактуванням норм Закону про РРО та підзаконних актів з одного боку – податківцями, з іншого – незалежними адекватними експертами – чекають вас на завершення курсу.

РРО – апарат чи програма

Загалом Закон про РРО передбачає два види РРО – у вигляді технічного пристрою (апарату) та у вигляді певного програмного забезпечення, яке може бути встановлене на будь який пристрій (гаджет). Перший різновид РРО часто називають «класичним» РРО. Другий різновид РРО визначений як програмний РРО. Так я і буду називати їх надалі.

Одразу ж зазначу: незважаючи на популістичні заяви, по суті обидва види РРО вирішують абсолютно однакові фіскальні задачі. Як ви розумієте, якщо у решті решт обидва види РРО забезпечують той самий результат – тому програмний РРО не дає суб'єкту господарювання, який на нього повівся, жодних суттєвих переваг чи спрощень. Це майже той

самий класичний РРО – тільки, так би мовити, «у профіль»... Далі на конкретних порівняннях ви в цьому переконаєтесь.

«Усе, що зареєстроване, повинно бути надійно збережено»

Звісно, це гасло – пародійне, проте воно дійсне!

Недарма першим словом в абревіатурі РРО йде «реєстратор». Зважте на те, що найголовніша функція РРО – фіскальна, тобто за потреби податківці у будь який час після проведення суб'єктом кожної розрахункової операції мають можливість отримати вичерпну інформацію щодо усіх фіскальних даних цієї операції: дата, сума, товар, податки тощо.

У цьому сенсі відмінність між класичним РРО та програмним РРО полягає лише в тому, що фіскальні функції забезпечуються дещо інакшим шляхом.

Класичний (тобто апаратний) РРО має у собі так звану фіскальну пам'ять, де власне фіксуються і зберігаються фіскальні дані, конструкція якої забезпечує – згідно з вимогами Закону про РРО – занесення, зберігання і багаторазове зчитування підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, яку неможливо змінити або знищити без пошкодження самого пристрою фіскальної пам'яті.

Одразу ж зазначу, що поряд із цим класичний РРО періодично передає через інтернет до єдиної бази податківців відповідну фіскальну інформацію щодо розрахункових операцій.

На відміну від класичного, програмний РРО свого вбудованого пристрою фіскальної пам'яті не має, але ж він передає через інтернет фіскальну інформацію щодо кожної операції одразу до бази на фіскальному сервері податківців. Тобто по суті цей сервер виконує функції як фіскальної пам'яті, так і згаданої бази податківців.

Розрахункові операції

Розрахункова операція – це наріжне поняття Закону про РРО. Йому присвячено окрему лекцію, проте одразу ж у його контексті зазначу: наведене вище визначення РРО має два суттєві спрощення.

По-перше. У додаток до згаданих там розрахунків з боку покупця за придбані ним товари чи послуги у найпоширеніших формах – готівкою та платіжною картою, розрахунковою операцією є також приймання від покупця платіжних чеків, жетонів тощо.

По-друге. Розрахункова операція – що передбачає застосування РРО – це також «видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (не-надану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки -

- оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), а також оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця».

Надання покупцю чека

Як сторона правочину, покупець має право отримати від продавця – суб'єкта господарювання документ з фіскальними даними щодо розрахункової операції. А продавець зобов'язаний таким документом покупця забезпечити.

Звісно, ви звикли, що класичний РРО друкує такий документ – тобто фіскальний чек – на папері.

Так от. У цьому питанні тепер жодної межі між класичним РРО та програмним РРО – увага! – не існує.

Тепер Закон про РРО передбачає – для програмного РРО безальтернативний, а для класичного РРО альтернативний непаперовий варіант виконання зазначеного обов'язку.

За цього варіанту суб'єкт господарювання – продавець надає покупцю QR-код, за яким той може самостійно і за бажання отримати з фіскального сервера податківців (звісно в електронному вигляді) фіскальний чек встановленої форми. Як то кажуть: «вуаля»!

Реєстрація РРО

Завершу суто технічним питанням: щоб придбаний РРО, так би мовити, легалізувати, його треба певним чином зареєструвати у податківців. По суті це передбачає певну ідентифікацію вашого РРО.

Подробиці реєстраційних процедур – які звісно значно відрізняються для класичного РРО і програмного РРО – докладно розглянемо на відповідній лекції.

Головне тут: якщо ви зобов'язані застосовувати РРО, то не починайте проводити жодних розрахункових операцій без нього! Тобто до проведення першої розрахункової операції обов'язково зареєструйте свій РРО у податківців.

Бути чи не бути... з РРО?

Перш, ніж зануритись у РРО-шні нетрі, давайте окинемо поглядом рятівні варіанти, для суб'єкта господарювання, який здійснює розрахункові операції, проте бажає «зістрибнути» з тітаніка під назвою «РРО»

По-перше, тільки спрощенці – платники єдиного податку 1 групи безумовно звільнені від використання РРО/ПРРО. А от ФОП спрощенці групи 2-3 з 01.01.2022 року звільнення від використання РРО/ПРРО втратили.

Увага! Звільнення від обов'язку застосовувати РРО аж ніяк не звільняє від обов'язку фіксувати отриману від покупців виручку!

Усі подробиці ви отримаєте на відповідному наступному уроці.

По-друге, суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції, відповідають критеріям певного Переліку окремих форм та умов проведення діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2000 р. № 1336, мають право РРО не застосовувати, проте замість цього фіксувати розрахункові операції в спеціальних розрахункових книжках та книгах обліку розрахункових операцій.

Звісно ж, слова «мають право» не означають обов'язок. Тож якщо суб'єкт господарювання вважає за доцільне РРО застосовувати за будь-яку ціну, то на імунітет він може не зважати...

До зустрічі на наступному уроку!